

UREDNIŠTVO IN UPRAVA
Videm - via Vitt. Veneto, 32
Tel. 33-46 - Poštni predel 186
Glavni in odgovorni urednik
VOJMIR TEDOLDI
Tisk. Missio - Udine - Videm

MATAJUR

GLASILO SLOVENCEV V VIDEMSKI POKRAJINI

N A R O Č N I N A :
Za Italijo: polletna 400 lir -
letna 700 lir - Za inozemstvo:
polletna 700 lir - letna 1200 lir
- Oglasi po dogovoru.
Posamezna številka 30.- lir

Leto XIV. - N. 10 (280)

UDINE, 16. MAJA 1963

Izhaja vsakih 15 dni

SLOVENKA V POSLANSKI ZBORNICI O S E M P O S L A N C E V zastopa narodne manjšine

"EPPUR SI MUOVE,"

Veselo lahko kličemo po teh volitvah « Eppur si muove ». Res se je nekaj zganilo v naših 150 hribovskih vseh.

Pri vsakih volitvah zadnjih deset let so se glasovi vedno bolj diferencirali. Ni več pri nas samo 90% demokrščanskih glasov, ki padajo pri nas za najbolj konzervativne in nam sovražne demokrščanske poslance. Naj bi že bili demokrščanski glasovi, ko bi šli res za « centro-sinistra », toda pri nas je demokrščanska desnica tista, ki ima še trikoloristično gajžlo, ki še nekaj smrdi po nekrščanskem nacionalizmu.

Zdaj pa imamo v naših slovenskih komunih na stotine socialdemokratov, v komunih zapadne Furlanske Slovenije, v Reziji, v Brdu, v Tipani in v Nemah imamo močne socialistične in komuniste. Lepo je tudi, da je skoraj popolnoma izginil ves misovski plevel in da je še celo monarhija izgubila zadnje svoje zveste « sergenti ».

V sosednjih furlanskih vaseh, kot so Fojda, Čenta, Ahten, Neme, Tavorjana je sicer dosti bolj demokratičnih ljudi, toda tudi mi korakamo za njimi in hočemo dokazati z našimi demokratičnimi glasovi, da je tudi nas pamet srečala kot Furlane, da tudi pri nas razbijamo monopol domačih klik iz starih časov.

Hodimo torej za Furlani in nimir bolj glasujmo podobno kot oni, za drugačno življenje pri nas, za večje reforme, za delo doma in ne za emigracijo. Hkrati pa hodimo tudi za našimi brati Slovenji na Goriškem in Tržaškem in oddajamo glasove za tiste goriške kandidate, ki so na kandidatnih listah socialistov in komunistov skupaj z Furlani. Ivo Marinčič, slovenski goriški kandidat na socialistični listi je dobil 200 preferenčnih glasov v naši pokrajini, a Josip Jarc, mladi slovenski kandidat iz Doberdoba na komunistični listi je dobil 210 preferenčnih glasov. Štiristo glasov je torej prišlo od naših ljudi za slovenske Goričane brez propagande in samo politično principielno, za kar je treba že nekaj politične odločnosti in ne samo osebnega interesa za kandidata.

Ni treba biti veliki profeta in prerokovati, kako bo pri nas čez pet let, pri novih političnih volitvah. Per let je dolga doba, posebno pri nas, ki živimo večinoma v emigraciji. Eno je že zdaj prav gotovo, da takrat bo večina naših slovenskih ljudi tam, kjer so tudi Slovenci na Tržaškem in na Goriškem.

Poleg Slovenke iz Trsta, sedita v italijanskem parlamentu dva Francoza iz doline Aoste in pet Nemcev iz bocenske province

Med novoizvoljenimi parlamentarci je kar osem zastopnikov narodnih manjšin in sicer naslednji:

En poslanec slovenske narodnosti: MARIJA BERNETIČ iz Trsta, ki je bila vključena na listi K.P.I. ter izvoljena v tržaškem volilnem okrožju;

En poslanec in en senator francoskega jezika in sicer RENATO CHABOD in CORRADO GEX oba iz Valdaoste, ki sta bila izvoljena na listi autonomne koncentracije (Unione Valdostaine).

Trije poslanci in dva senatorja nemškega jezika in sicer: HANS DIETL, KARL MITTERDÖFER, KARL VAJA, LUIS SAND, in HANS SAXL, vsi iz bocenske pokrajine kjer so bili izvoljeni na listi SVP (Sudtiroler Volkspartei - Partito Cattolico Sudtirolese).

V Furlaniji so bili pri zadnjih volitvah doseženi naslednji rezultati:

V Senat so bili izvoljeni: v Videmskem kole-

giju Tiziano Tessitori od KD; v čedadskem kolegiju Guglielmo Pelizzo od KD; v kolegiju Tolmezzo Attilio Zanier od PSDI in Ercole Bonacina od PSI; v kolegiju Pordenone Giuseppe Garlato od KD.

V Poslansko zbornico so bili izvoljeni: Arnaldo Armani, Lorenzo Biasutti, Piergiorgio Bressani in Mario Toros od KD; Mario Lizzero od KPI; Vittorio Marangone in Loris Fortuna od PSI; Guido Ceccherin od PSDI in Archimede Taverna od PLI.

Furlanija je dobila enega senatorja več in to zaradi doprinosova glasov iz obeh kolegijev tržaškega področja. Pri tem lahko z veseljem ugotovimo da Furlanija tokrat ni bila deležna sramote z izvolitvijo fašista, kot se je zgodilo leta 1958. Liberalci pa, ki so potrošili mnogo denarja za svojo propaganda, pri kateri so se posluževali tudi letal, so dosegli enega zastopnika, ki pa je bil izvoljen iz stankov v enotnem državnem kolegiju.

Volitve v Italiji

Kaj pričakuje- mo od novega parlamenta

Italijanski volivci so si pri zadnjih volitvah dne 28. in 29. aprila izvolili nov parlament. S posebnim zadovoljstvom ugotavljamo, da je tokrat prvič po vojni prišel v parlament tudi zastopnik Slovencev: to je Marija Bernetič iz Trsta, ki je kandidirala na listi K.P.I. ter je zbrala 4.463 preferenčnih glasov.

Za največje presenečenje so poskrbeli komunisti. KPI je namreč v prejšnji meri, preko milijon, zvišala število svojih glasov, tako da je dosegla v poslanski zbornici 166 poslanskih mest (prej 140) v senatu pa se je število njenih zastopnikov dvignilo od 59 na 85.

Kot je velik porast komunističnih glasov prav tako je velik padec glasov za KD, ki je dosegla 757.000 glasov manj kot pri prejšnjih političnih volitvah leta 1958; število njenih poslancev pa je padlo od 273 na 260 (trinajst manj). Če še upoštevamo, da smo pri zadnjih volitvah imeli skoraj 3 milijone več volivcev, tedaj moramo ugotoviti, da je nadzadovanje KD še večje. Dodamo naj še, da je KD v senatu (kjer je treba upoštevati da se je število senatnih sedežev zvišalo od 246 na 315 in v poslanski zbornici pa od 595 na 630) izgubila svojo absolutno večino. Glede na PSI pa lahko ugotovimo, da je obdržala svoj položaj v poslanski zbornici (87 sedežev) dočim je v senatu šla od 35 na 44 sedežev.

Ce pregledamo zgornje podatke, bomo ugotovili da sta po letu 1946 KPI in PSI skupaj dosegli več glasov kot pa Krščanska Demokracija in sicer okrog 300.000. Ta preseg glasov je bil tokrat dosegzen prvič.

Dejstvo, da so se italijanski volivci odločeno obrnili proti levici je pripisati raznim faktorjem. Predvsem se je to zgodilo ker vlada « levega centra » ni izpolnila svojih programskega obvez (predvsem izvedbo deželne avtonomije) in zaradi katerih je dosegla zunanjou podporo socialistov.

(nadaljuje na 2. strani)

**On. Marija Bernetič
iz Trsta**

Marija Bernetič se je rodila pred 62 leti v Trstu. Njeno življenje je bilo trdo, težko in včasih bolestno.

Po poklicu šivilja je morala že zgodaj pomagati svoji družini, ki je bila številna in revna. Zlasti po smrti očeta, ki je bil spoštan v cenjen delavec, je morala biti za mater mlajšim bratom, ker je bila tudi mati bolna. Pri tem pa je še našla čas za svojo izobrazbo: je namreč samouk.

Ze zelo zgodaj je dozorelo v njej socialistično misljenje, kateremu je ostala zvesta. V skladu s tem se je aktivno udeleževala delavskih borb, zlasti za pravice žena in borb za obrambo pravic slovenske narodne manjšine.

Odločna antifašistka je bila za časa fašizma dvakrat obsojena od posebnega sodišča in je odsedela več let zapora.

Po padcu fašizma, ko je zopet prisla iz ječe, se je aktivno udeležila svobodilne borbe ter nadaljevala tudi po končani vojni z vso prizrenostjo in neizčrpno vero bordo v korist delavskega razreda in v korist revežev na splošno.

**Sen. Renato Chabod
iz doline Aoste**

**On. Corrado Gex
iz doline Aoste**

DEFINITIVNI REZULTATI ZA POSLANSKO ZBORNICO

STRANKE	LETO 1963			LETO 1958			VARIACIJE
	glasovi	%	posl. mest	glasovi	%	posl. mest	posl. mest.
D.C.	11.763.418	38,3	260	12.520.207	42,4	273	- 4,1
P.C.I.	7.763.854	25,3	166	6.704.474	22,7	140	+ 2,6
P.S.I.	4.251.966	13,8	87	4.206.726	14,2	84	- 0,4
P.L.I.	2.142.053	7	39	1.047.081	3,5	17	+ 3,5
P.S.D.I.	1.874.379	6,1	33	1.345.447	4,5	22	+ 1,6
M.S.I.	1.569.202	5,1	27	1.407.718	4,8	24	+ 0,3
P.D.I.U.M.	536.652	1,7	8	1.436.916	4,8	25	- 3,1
P.R.I.	420.746	1,4	6	405.782	1,4	6	-
Volkspartei	135.444	0,4	3	135.491	0,5	3	- 0,1
Union Valdostaine	31.748	0,1	1	30.596	0,1	1	-
Slovenska lista	5.679	-	-	-	-	-	-
Drugi	235.128	0,8	-	146.624	0,5	1	+ 0,3
SKUPAJ	30.730.269	100	630	29.560.269	100	596	- 1

DEFINITIVNI REZULTATI ZA SENAT

STRANKE	LETO 1963			LETO 1958			VARIACIJE
	glasovi	%	posl. mest	glasovi	%	posl. mest	posl. mest.
D.C.	10.261.441	37,23	133	10.780.954	41,2	123	- 3,97
P.C.I.	7.003.917	25,41	85	5.700.952	21,8	59	+ 3,61
P.S.I.	3.872.821	14,05	44	3.687.708	14,1	35	- 0,05
P.L.I.	2.065.992	7,50	19	1.024.150	3,9	4	+ 3,60
P.S.D.I.	1.751.397	6,35	14	1.136.803	4,4	5	+ 1,95
M.S.I.	1.420.788	5,15	14	7.122.037	4,3	8	+ 0,85
P.D.I.U.M.	429.632	1,55	2	1.350.175	5,2	7	- 3,65
P.R.I.	223.421	0,81	-	367.340	1,4	-	- 0,59
Volkspartei	120.086	0,5	2	120.068	0,5	2	-
Union Valdostaine	29.498	0,1	1	24.340	0,1	1	-
P.N.M. - M.S.I.	279.397	1	1	334.030	1,3	-	- 0,30
SKUPAJ	27.457.638	100	315	26.150.102	100	246	- 1

Po najbolj zapuščenih vaseh

OD MALINE DO PROSNIDA

**Zelo slaba cesta in nevarni ovinki brez zaščite
Krasen razgled toda zelo slab gospodarski po-
ložaj - Najrevnejše vasi je treba oprostiti davkov**

Izkoristili smo krasen sončni dan in ob božanju rahle vzhodne sapice smo šli na kratek izlet v prijazne vasi Malina, Kančelirji in Subit, ki spadajo vse tri pod Ahten, kateri leži ob vznožju malega prelaza Mont di Krož, ki pelje v Neme.

Prva stvar, ki je vzbudila našo pozornost, je bila cesta, ki je v skrajno slabem stanju. Polna ostrih ovinkov, brez kakršnih koli zaščitnih ograj, (samo na enem ovinku sta dve vrsti pocinkane žice, druga nad drugo, ki je pritrjen na količ in s katero naj bi preprečili zamislenemu pešcu ali avtomobilu, da ne bi končal v globokem prepadu) in vsako toliko je cesta posuta s kamenjem in skalami, da se ti zdi, kot da bi hodil po Krasu.

Prijetna in lepa je obsežna dolina, odeta v bujno zelenje, ko se kopljje v sončni luči. Razgled je tako krasen, da bi včasih človek ustavil korak in vzkliknil: «Tu bi ostal vse življenje».

Vse drugačne pa izgledajo vasi: čemerne, tihе in zaskrbljene. Zdijo se kot brez življenja, izmučene in vdane v svojo usodo, brez kakršnega koli znaka odpora. Prava slika srednjega veka, ki daje človeku misli. Le tu in tam se vidi kakšno popravljeno hišo, ma prste pa lahko sešteješ male nove hišice. Samo od Subida dalje je cesta nekoliko boljša.

V Prosnidu se naši vtisi ne spremeniijo mnogo in splošen položaj je vedno isti: vsepovsod ista slika bede in tudi tu nima pomena lepa okolica, kjer vsa narava poje o lepoti, od vzočja do vrhov gora, ki so tu pa tam posejane z borovimi in smrekovimi gozdovi in z redkimi seniki za spravo sena. Spodaj pa teče mirno Nadiža; na drugi strani, proti jugovzhodu, na jugoslovanski strani, pa se vidi še eno skupino hiš: Robidišče; in še bolj, daleč na levem bregu reke so Logje, vas ki po ukinitvi občine Breginj, spada pod Tolmin.

Poetična lepota kraja prav gotovo ne more nasiliti človeka, ki je lačen: lahko bi, če bi to bilo mogoče, lahko bi do neke mere pomagala razviti turizem, če bi v tem razvoju pripomogli s postavljivo primernimi gostišči.

Prosnid se namreč nahaja ne samo precej od rok ampak popolnoma osamljen, zlasti pozimi, kakor se dogaja tudi z Učajo, tudi kadar zima ni izredno ostra. V pretekli zimi je bil Prosnid tri dolge mesece odrezan od ostalega sveta in prav zato se sedaj zahteva, naj bi tukajšnje prebivalstvo oprostili vsaj za letos plačevanja davkov.

Največ hiš v Prosnidu ima razpadajoče strehe, je brez higijenskih prostorov ter se zdi, da se bodo vsak hip sesuje na kup. Medtem ko smo začuden ogledovali neko tako podiračo se hišo, nam je nek starček zaklical: «Kaj hočete! Pri nas je vedno slabše, vedno slabše.»

Skušali smo ga potolažiti, ko je prišlo še nekaj žena.

«Nimamo prav nič kaj upati. Vedno nam obljudljajo, zlasti kadar so volitve, potem pa se nas nihče več ne spomni. In če hočemo dobiti košček kruha za življenje, moramo od doma in romati po svetu.»

O kakšni kanalizaciji v Prosnidu, kakor tudi po drugih vaseh, seveda ni govora. In ulice? Pravo razdejanje: zemlja pomešana z drobnim in debelim kamenjem.

Nič čudnega, če je značilnost te vasi v množičnem begu njenih prebivalcev. Tudi tu, kot po mnogih drugih vaseh tega področja, je emigracija precejšnja ter je povzročila znatno smanjšanje prebivalstva. Vzroki za ta velik in zaskrbljujoč pojav so vedno isti in jih vsi dobro poznajo. Predvsem gre za pomanjkanje dela doma in v bližnji okolici, kar je pripisati premajhnemu zanimanju od strani tistih, ki bi se morali za to brigati.

Lahko bi tu govorili o potrebi zgraditve ceste, ki jo pričakujejo domačini že nad štirideset let. Gre za približno dva kilometra ceste, s katero bi povezali Prosnid z mostom čez Nadižo.

od koder se cesta razcepi preko meje proti Breginju in Kobaridu na eni ter proti Plastišču in Tipani, kjer je sedež občine, na drugi strani. To bi bil edini način, da se poveže to naselje z ostalim svetom.

Nujno je potrebno pospešiti pogozdovanje tudi zato, da se prepreči ponovne plazove zemlje, kot smo jih imeli v zadnjem času; pomagati je treba kmetijstvu, ustvariti dovolj močan stalež živine, za katero je dovolj krme, ustanoviti zadržne hlevne, mlekarne in zadruge, ter sezidati stanovanjske hiše; skratka obnoviti je treba vso vas in predvsem država ima dolžnost pomagati ljudem, ki živijo v teh krajih.

Vendar tudi tu ženske... ostanejo ženske. Ena izmed njih, staro okrog trideset let, ki je imela delo zgaran obraz, smo videli prihajati po bregu v vas, ko je nosila na hrbtni koš s tovorom drv in še v vsaki roki po eno precej veliko drvo.

Doma je odložila breme, nakrmila kravo in nato navidez brezbrizno odprla svojo revijo. Na tak način, smo si mislili, bo pozabila na svoj položaj in bo za trenutek zaživila v svetu sanj in iluziji.

Ona pa je opazila naše začudenje ter nam je pojasnila:

«Tu pri nas razen dela, ki je včasih zelo težko, nimamo ničesar drugega; ne kinov, ne gledališča, ne televizije ali kakšne druge zabave. Zato se zadowoljim s čitanjem kakšne revije, ki mi jo prinese kak sorodnik in pri tem se tudi nekaj izobrazim. Mislim in upam pa, da se bo naše življenje z izvedbo deželne avtonomije, o kateri se je toliko govorilo in se govorji, da se bo s tem naše trdo življenje končno spremenilo in bomo tudi mi lahko uživali vsaj del tistega dobrega in lepega kar danes nudi svet.»

Iz srca smo ji zaželeli, da bi se ji izpolnile njene želje, saj smo vedeli, da si mora večina žena v teh krajih naložiti največje breme v družini, ker imajo može v emigraciji. Skrbeti morajo namreč poleg hiše še za otroke in stare, opravljati delo v gorah, na njivici ki ima često le nekaj kvadratnih metrov, poskrbeti morajo za živino, kjer imajo morda še eno kravo ali nekaj ovac in poskrbeti morajo tudi za perutnino in zajce, ki živijo na dvorišču ali v hlevu.

V. T.

BRDO (Lusevera): Pci 59, Msi 35, Pli 9, Psdi 313, Pdium 7, Dc 488, Psi 89.

GORJANI (Montenars): Pci 42, Pri 3, Msi 6, Pli 14, Psdi 48, Pdium 4, Dc 327, Psi 64.

NEME (Nimis): Pci 348, Pri 38, Msi 85, Pli 59, Psdi 144, Pdium 19, Dc 1.079, Psi 382.

PRAPOTNO (Prepotto): Pci 40, Pri 14, Msi 34, Pli 11, Psdi 100, Pdium 11, Dc 561, Psi 110.

Ne glede na dosežene rezultate moramo dodati nekatere opazke pri katerih se ne nanašamo na nizko udeležbo volilcev — okrog 55% in v nekaterih primerih tudi manj — ki so jo zabeležili v večini volilnih sekcij na področju krajev kjer prebiva slovensko prebivalstvo.

Opozake se tičejo predvsem točke, ki je za nas zelo važna in sicer da slovensko prebivalstvo v videški pokrajini s svojimi 30.000 in več volilci, ki jih ima na razpolago, ni moglo predlagati in izvoliti v obe zbornici svojega ožjega rojaka - kandidata.

Kaj takega je po našem mnenju zelo lahko izvedljivo, če le malo pogledamo tehnični ustroj volilnega aparata. Zato obstaja možnost, da se to popravi pri bližnjih volitvah v deželni svet Furlanije - Julisce Krajine (ki bodo verjetno že letos), če se le hoče. Kaj takega pa je nujno potrebno če hočemo temeljito spremeniti obraz Furlanske Slovenije in Rezije, ki so do skrajnosti obožljene ter so popolnoma zapuščene. Ustvariti je treba potrebno, osnovo za enotno akcijo med vsemi državljeni slovenske narodnosti.

Če bi vsi tisti, ki so navezani na slovensko kulturo, folkloro, na slovenske šege in na slovenski jezik sledili zgodu Valdostancev, tržaških Slovencev in bitudi oni glasovali enotno za domačega kandidata, bi se lahko ponashi s tem da bi imeli danes svojega zastopnika ali bolje svojega ožjega rojaka v poslanski zbornici in preko njega neposrednega in učinkovitega zagovornika svojih koristi in potreb ter zavestnega branitelja vseh pravic slovenske skupnosti, vse to v okviru ustavnih določil in z aplikacijo člena 3 deželnega statuta.

Mi vsekakor želimo, da bi prislo do take zelo potrebne enotno

PODBONESEC (Pulfero): Pci 48, Pri 14, Msi 9, Pli 31, Psdi 259, Pdium 13, Dc. 1.287, Psi 53.

REZIJA (Resia): Pci 54, Pri 21, Msi 60, Pli 20, Psdi 182, Pdium 41, Dc 874, Psi 123.

SV. LENART (San Leonardo): Pci 45, Pri 14, Msi 8, Pli 54, Psdi 194, Pdium 7, Dc 717, Psi 51.

SPETER (San Pietro al Natison): Pci 116, Pri 8, Msi 45, Pli 57, Psdi 343, Pdium 12, Dc 866, Psi 177.

SOVODNJE (Savogna): Pci 41, Pri 2, Msi 19, Pli 10, Psdi 168, Pdium 5, Dc 554, Psi 30.

SREDNJE (Stregna): Pci 6, Pri 91, Msi 4, Pli 19, Psdi 33, Pdium 8, Dc 494, Psi 18.

TIPANA (Taipana): Pci 93, Pri 6, Msi 23, Pli 17, Psdi 82, Pdium 44, Dc 815, Psi 108.

TAVORJANA (Torreano): Pci 344, Pri 6, Msi 14, Pli 17, Psdi 85, Pdium 9, Dc 837, Psi 310.

stti v najkrajšem času in da bi na ta način prišel glas našega ljudstva do večje veljave tako v poslanski zbornici kot v prihodnjem deželnem svetu. Se bo pa si želimo, da bi končno naši kraji in naši ponižano ter razčlanjeno ljudstvo dobilo končno zadoščenje in potreben pomoč za dvig iz sedanjih žalostnih življenjskih pogojev v katerih morajo živeti. Tako življenje prav gotovo ni v čast oblastem na splošno in vladnim organom, ki jim je izključna skrb lastna korist ter so bolj kot kdaj koli odločeni izkorisceni ubogemu ljudstvu ter živelji brez sramu na njegovih ramah, v zasmeh tistih človečanskih principov, ki bi moralni biti povsod osnova moralnega in socialnega življenja med civiliziranimi narodi naše zemlje.

IZ PRVE STRANI

Kaj pričakujemo od novega parlamenta

Vendar pa se ocenjuje na razne načine tudi povečanje glasov za komuniste in ne samo zaradi napadov proti levemu centru, katere so izvajali ne morda zato, ker so mu bili deloma nasprotni ampak, ker so ostale stevilne važne točke njegovega programa neuresničene kot je bilo objavljeno. Pri tem je bila očitna tendenca, da bi ne pospešili preveč takih reform in se ne zamerili konservativcem, agrarjem in industrijem, bogatim in velikim monopolom.

Vsekakor pa tudi tokrat ne moremo mimo, da ne bi na ves glas ponovili to, kar smo zapisali tik pred volitvami: novoizvoljeni predstavniki demokratičnih strank naj ne pozabijo na naše vasi in na našo delovno in lojalno skupnost: zavzamejo naj se za njene narodnosti in jezikovne pravice, kot jih določa že republiška ustava in ponovno potruje posebni statut za deželo Furlanijo - Julisce Krajine. Delajo naj tako, da bo prejelo potrebno pomoč, da bi končno lahko začela s svojim gospodarskim preporodom, brez katerega se bo njena življenja še povečala in bo postalno revščina še povečala in bo postalno nezmočno.

Ne glede na dosežene rezultate moramo dodati nekatere opazke pri katerih se ne nanašamo na nizko udeležbo volilcev — okrog 55% in v nekaterih primerih tudi manj — ki so jo zabeležili v večini volilnih sekcij na področju krajev kjer prebiva slovensko prebivalstvo.

Opozake se tičejo predvsem točke, ki je za nas zelo važna in sicer da slovensko prebivalstvo v videški pokrajini s svojimi 30.000 in več volilci, ki jih ima na razpolago, ni moglo predlagati in izvoliti v obe zbornici svojega ožjega rojaka - kandidata.

Kaj takega je po našem mnenju zelo lahko izvedljivo, če le malo pogledamo tehnični ustroj volilnega aparata. Zato obstaja možnost, da se to popravi pri bližnjih volitvah v deželni svet Furlanije - Julisce Krajine (ki bodo verjetno že letos), če se le hoče. Kaj takega pa je nujno potrebno če hočemo temeljito spremeniti obraz Furlanske Slovenije in Rezije, ki so do skrajnosti obožljene ter so popolnoma zapuščene. Ustvariti je treba potrebno, osnovo za enotno akcijo med vsemi državljeni slovenske narodnosti.

Če bi vsi tisti, ki so navezani na slovensko kulturo, folkloro, na slovenske šege in na slovenski jezik sledili zgodu Valdostancev, tržaških Slovencev in bitudi oni glasovali enotno za domačega kandidata, bi se lahko ponashi s tem da bi imeli danes svojega zastopnika ali bolje svojega ožjega rojaka v poslanski zbornici in preko njega neposrednega in učinkovitega zagovornika svojih koristi in potreb ter zavestnega branitelja vseh pravic slovenske skupnosti, vse to v okviru ustavnih določil in z aplikacijo člena 3 deželnega statuta.

Mi vsekakor želimo, da bi prislo do take zelo potrebne enotno

PODNEBEC (Pulfero): Pci 48, Pri 14, Msi 9, Pli 31, Psdi 259, Pdium 13, Dc. 1.287, Psi 53.

REZIJA (Resia): Pci 54, Pri 21, Msi 60, Pli 20, Psdi 182, Pdium 41, Dc 874, Psi 123.

SV. LENART (San Leonardo): Pci 45, Pri 14, Msi 8, Pli 54, Psdi 194, Pdium 7, Dc 717, Psi 51.

SPETER (San Pietro al Natison): Pci 116, Pri 8, Msi 45, Pli 57, Psdi 343, Pdium 12, Dc 866, Psi 177.

SOVODNJE (Savogna d'Isonzo): Pci 435, Pri 233, Psi 344, Msi 7, Psdi 57, Pli 11, Pdium 8, Pri 9.

stti v najkrajšem času in da bi na ta način prišel glas našega ljudstva do večje veljave tako v poslanski zbornici kot v prihodnjem deželnem svetu. Se bo pa si želimo, da bi končno naši kraji in naši ponižano ter razčlanjeno ljudstvo dobilo končno zadoščenje in potreben pomoč za dvig iz sedanjih žalostnih življenjskih pogojev v katerih morajo živeti. Tako življenje prav gotovo ni v čast oblastem na splošno in vladnim organom, ki jim je izključna skrb lastna korist ter so bolj kot kdaj koli odločeni izkorisceni ubogemu ljudstvu ter živelji brez sramu na njegovih ramah, v zasmeh tistih človečanskih principov, ki bi moralni biti povsod osnova moralnega in socialnega življenja med civiliziranimi narodi naše zemlje.

IZ PRVE STRANI

Kaj pričakujemo od novega parlamenta

Vendar pa se ocenjuje na razne načine tudi povečanje glasov za komuniste in ne samo zaradi napadov proti levemu centru, katere so izvajali ne morda zato, ker so mu bili deloma nasprotni ampak, ker so ostale stevilne važne točke njegovega programa neuresničene kot je bilo objavljeno. Pri tem je bila očitna tendenca, da bi ne pospešili preveč takih reform in se ne zamerili konservativcem, agrarjem in industrijem, bogatim in velikim monopolom.

Vsekakor pa tudi tokrat ne moremo mimo, da ne bi na ves glas ponovili to, kar smo zapisali tik pred volitvami: novoizvoljeni predstavniki demokratičnih strank naj ne pozabijo na naše vasi in na našo delovno in lojalno skupnost: zavzamejo naj se za njene narodnosti in jezikovne pravice, kot jih določa že

REZULTATI VOLITEV V FURLANIJI

Takole se je volilo v Furlaniji:

AIELLO: Pci 197, Pri 7, Msi 127, Pli 38, Psdi 258, Pdium 13, Dc 716, Psi 162.

AMARO: Pci 117, Pri 1, Msi 44, Pli 19, Psdi 68, Pdium 11, Dc 226, Psi 131.

AMPEZZO: Pci 80, Pri 2, Msi 33, Pli 35, Psdi 383, Pdium 5, Dc 451, Psi 179.

ANDREIS: Pci 16, Pri 3, Msi 4, Pli 3, Psdi 37, Pdium 2, Dc 264, Psi 108.

AQUILEIA: Pci 1238, Pri 2, Msi 16, Pli 50, Psdi 146, Pdium 6, Dc 475, Psi 160.

ARBA: Pci 38, Pri 2, Msi 35, Pli 10, Psdi 118, Pdium 11, Dc 546, Psi 67.

ARTA: Pci 78, Pri 3, Msi 111, Pli 19, Psdi 192, Pdium 22, Dc 904, Psi 160.

ARTEGNA: Pci 297, Pri 7, Msi 53, Pli 68, Psdi 278, Pdium 22, Dc 1064, Psi 389.

ARZENE: Pci 229, Pri 11, Msi 25, Pli 31, Psdi 137, Pdium 9, Dc 585, Psi 290.

AVIANO: Pci 953, Pri 27, Msi 165, Pli 227, Psdi 369, Pdium 40, Dc 2835, Psi 921.

AZZANO DECIMO: Pci 500, Pri 26, Msi 78, Pli 150, Psdi 420, Pdium 36, Dc 2877, Psi 948.

BAGNARIA ARSA: Pci 206, Pri 4, Msi 71, Pli 42, Psdi 252, Pdium 14, Dc 974, Psi 311.

BARCIS: Pci 71, Pri 3, Msi 54, Pli 21, Psdi 59, Pdium 3, Dc 166, Psi 50.

BASILIANO: Pci 294, Pri 12, Msi 192, Pli 89, Psdi 313, Pdium 50, Dc 1991, Psi 488.

BERTIOLO: Pci 100, Pri 6, Msi 77, Pli 74, Psdi 83, Pdium 18, Dc 1186, Psi 220.

BICINICCO: Pci 93, Pri 4, Msi 33, Pli 6, Psdi 141, Pdium 5, Dc 602, Psi 205.

BORDANO: Pci 137, Pri 8, Msi 6, Pli 9, Psdi 85, Pdium 3, Dc 284, Psi 110.

BRUGNERA: Pci 383, Pri 19, Msi 22, Pli 57, Psdi 229, Pdium 18, Dc 1676, Psi 634.

BUDOIA: Pci 171, Pri 3, Msi 32, Pli 35, Psdi 162, Pdium 10, Dc 816, Psi 298.

BUIA: Pci 468, Pri 31, Msi 133, Pli 149, Psdi 450, Pdium 39, Dc 2246, Psi 712.

BUTTRIO: Pci 449, Pri 3, Msi 45, Pli 46, Psdi 168, Pdium 7, Dc 783, Psi 303.

CAMINO: Pci 17, Pri 2, Msi 11, Pli 6, Psdi 62, Pdium 5, Dc 192, Psi 53.

CAMPOMORFIDO: Pci 352, Pri 8, Msi 98, Pli 44, Psdi 226, Pdium 24, Dc 1327, Psi 587.

CAMPOLONGO AL TORRE: Pci 198, Pri 7, Msi 12, Pli 11, Psdi 30, Pdium 3, Dc 241, Psi 125.

CANEVA: Pci 748, Pri 13, Msi 45, Pli 45, Psdi 184, Pdium 44, Dc 1472, Psi 1244.

CARLINO: Pci 262, Pri 7, Msi 50, Pli 14, Psdi 40, Pdium 9, Dc 637, Psi 212.

CASARSA: Pci 813, Pri 15, Msi 176, Pli 177, Psdi 499, Pdium 65, Dc 2594, Psi 728.

CASSACCO: Pci 84, Pri 6, Msi 46, Pli 43, Psdi 131, Pdium 12, Dc 719, Psi 430.

CAVASSO NUOVO: Pci 56, Pri 8, Msi 17, Pli 15, Psdi 286, Pdium 7, Dc 436, Psi 108.

CAVAZZO CARNICO: Pci 166, Pri 6, Msi 59, Pli 34, Psdi 204, Pdium 3, Dc 360, Psi 168.

CERCIVENTO: Pci 41, Pri 4, Msi 25, Pli 10, Psdi 138, Pdium 5, Dc 317, Psi 103.

CERVIGNANO: Pci 2441, Pri 21, Msi 339, Pli 332, Psdi 493, Pdium 56, Dc 2321, Psi 803.

CHIONI: Pci 192, Pri 3, Msi 22, Pli 46, Psdi 153, Pdium 16, Dc 1244, Psi 315.

CHIOPRIS: Pci 62, Pri 1, Msi 4, Pli 9, Psdi 42, Pdium 4, Dc 224, Psi 75.

CHIUSAFORTE: Pci 123, Pri 0, Msi 37, Pli 27, Psdi 101, Pdium 7, Dc 287, Psi 67.

CIMOLAIS: Pci 1, Pri 5, Msi 2, Pli 12, Psdi 57, Pdium 1, Dc 286, Psi 43.

CIVIDALE: Pci 1832, Pri 55, Msi 328, Pli 499, Psdi 885, Pdium 98, Dc 4255, Psi 1529.

CLAUT: Pci 167, Pri 7, Msi 31, Pli 23, Psdi 356, Pdium 7, Dc 444, Psi 60.

CLAUZETTO: Pci 17, Pri 5, Msi 8, Pli 21, Psdi 231, dium 4, Dc 413, Psi 33.

CODROIPO: Pci 1129, Pri 24, Msi 349, Pli 346, Psdi 617, Pdium 88, Dc 3227, Psi 1434.

COLLOREDO MONTALBANO: Pci 146, Pri 2, Msi 37, Pli 23, Psdi 104, Pdium 7, Dc 739, Psi 232.

COMEGLIANS: Pci 77, Pri 2, Msi 45, Pli 49, Psdi 272, Pdium 14, Dc 314, Psi 109.

CORDENONS: Pci 1626, Pri 14, Msi 82, Pli 85, Psdi 306, Pdium 30, Dc 2802, Psi 1223.

CORDOVADO: Pci 208, Pri 17, Msi 79, Pli 105, Psdi 156, Pdium 20, Dc 589, Psi 306.

CORNO DI ROSAZZO: Pci 77, Pri 5, Msi 119, Pli 30, Psdi 95, Pdium 14, Dc 827, Psi 236.

COSEANO: Pci 110, Pri 6, Msi 32, Pli 19, Psdi 235, Pdium 9, Dc 995, Psi 117.

DIGNANO: Pci 54, Pri 3, Msi 41, Pli 38, Psdi 127, Pdium 10, Dc 1058, Psi 107.

DOGNA: Pci 57, Pri 1, Msi 9, Pli 1, Psdi 51, Pdium 3, Dc 194, Psi 95.

ENEMONZO: Pci 77, Pri 3, Msi 21, Pli 24, Psdi 157, Pdium 3, Dc 402, Psi 294.

ERTO CASSO: Pci 84, Pri 2, Msi 70, Pli 6, Psdi 69, Pdium 37, Dc 373, Psi 237.

FAGAGNA: Pci 149, pri 11, Msi 72, Pli 96, Psdi 588, Pdium 43, Dc 1961, Psi 411.

FANNA: Pci 43, Pri 20, Msi 50, Pli 4, Psdi 106, Pdium 5, Dc 198, Psi 91, 44, Psdi 100, Pdium 44, Dc 571, Psi 63.

FIUME VENETO: Pci 316, Pri 25, Msi 73, Pli 104, Psdi 580, Pdium 19, Dc 2102, Psi 691.

FIUMICELLO: Pci 1260, Pri 10, Msi 37, Pli 83, Psdi 155, Pdium 14, Dc 949, Psi 251.

FLAIABANO: Pci 21, Pri 5, Msi 118, Pli 8, Psdi 65, Pdium 11, Dc 593, Psi 92.

FONTANAFREDDA: Pci 440, Pri 11, Msi 47, Pli 51, Psdi 343, Pdium 36, Dc 1809, Psi 1276.

FORGARIA: Pci 128, Pri 4, Msi 26, Pli 29, Psdi 231, Pdium 2, Dc 815, Psi 202.

FORNI AVOLTRI: Pci 78, Pri 4, Msi 47, Pli 13, Psdi 113, Pdium 3, Dc 340, Psi 76.

FORNI DI SOPRA: Pci 87, Pri 3, Msi 40, Pli 21, Psdi 362, Pdium 19, Dc 357, Psi 67.

PASIAN DI PRATO: Pci 573, Pri 25, Msi 207, Pli 188, Psdi 384, Pdium 52, Dc 1934, Psi 766.

PASIANO DI PORDENONE: Pci 439, Pri 21, Msi 68, Pli 96, Psdi 33, Pdium 28, Dc 1995, Psi 588.

POLARO: Pci 237, Pri 11, Msi 96, Pli 80, Psdi 371, Pdium 30, Dc 1122, Psi 349.

POAVIA DI UDINE: Pci 210, Pri 11, Msi 77, Pli 71, Psdi 356, Pdium 18, Dc 1663, Psi 546.

PINZANO AL TAGLIAMENTO: Pci 204, Pri 4, Msi 40, Pli 25, Psdi 125, Pdium 9, Dc 596, Psi 193.

POCENIA: Pci 387, Pri 3, Msi 42, Pli 17, Psdi 141, Pdium 10, Dc 613, Psi 305.

POLCENIGO: Pci 468, Pri 13, Msi 80, Pli 74, Psdi 144, Pdium 47, Dc 909, Psi 622.

PORCIA: Pci 806, Pri 28, Msi 53, Pli 115, Psdi 374, Pdium 61, Dc 2334, Psi 814.

PORDENONE: Pci 4562, Pri 171, Msi 1070, Pli 1732, Psdi 2446, Pdium 227, Dc 9892, Psi 4573.

PORPETTO: Pci 349, Pri 2, Msi 87, Pli 17, Psdi 91, Pdium 8, Dc 758, Psi 298.

POVOLETTO: Pci 392, Pri 8, Msi 29, Pli 36, Psdi 205, Pdium 19, Dc 1708, Psi 374.

POZZUOLO: Pci 386, Pri 15, Msi 147, Pli 88, Psdi 370, Pdium 66, Dc 1937, Psi 936.

PRADAMANO: Pci 342, Pri 4, Msi 71, Pli 22, Psdi 102, Pdium 6, Dc 661, Psi 258.

PRATA DI PORDENONE: Pci 251, Pri 10, Msi 25, Pli 80, Psdi 160, Pdium 13, Dc 1690, Psi 555.

PRATO CARNICO: Pci 286, Pri 5, Msi 19, Pli 12, Psdi 1161, Pdium 3, Dc 443, Psi 215.

PREVISDOMINI: Pci 82, Pri 6, Msi 34, Pli 36, Psdi 104, Pdium 9, Dc 891, Psi 214.

PREGENICCO: Pci 273, Pri 3, Msi 65, Pli 23, Psdi 66, Pdium 6, Dc 470, Psi 228.

PREMARIACCO: Pci 159, Pri 6, Msi 50, Pli 47, Psdi 291, Pdium 20, Dc 1560, Psi 268.

PREONE: Pci 50, Pri 0, Msi 12, Pli 0, Psdi 85, Pdium 2, Dc 74, Psi 68.

RAGOGNA: Pci 157, Pri 7, Msi 21, Pli 21, Psdi 259, Pdium 11, Dc 1023, Psi 441.

LATISANA: Pci 1113, Pri 14, Msi 17, Pli 14, Psdi 118, Pdium 29, Dc 359, Psi 120.

LAUCO: Pci 123, Pri 0, Msi 2, Pli 12, Psdi 25, Pdium 5, Dc 433, Psi 496.

LESTIZZA: Pci 104, Pri 3, Msi 73, Pli 19, Psdi 148, Pdium 18, Dc 1794, Psi 346.

LIGOSULLO: Pci 24, Pri 0, Msi 6, Pli 1, Psdi 48, Pdium 1, Dc 94, Psi 30.

LIGNANO SABBIAUDORO: Pci 268, Pri 9, Msi 166, Pli 113, Psdi 217, Pdium 22, Dc 582, Psi 292.

MAGNANO IN RIVIERA: Pci 96, Pri 2, Msi 27, Pli 31, Psdi 182, Pdium 10, Dc 820, Psi 191.

REANA DEL ROIALE: Pci 159, Pri 7, Msi 72, Pli 92, Psdi 351, Pdium 29, Dc 1815, Psi 357.

REMANZACCO: Pci 288, Pri 10, Msi 33, Pli 45, Psdi 261, Pdium 19, Dc 1258, Psi 465.

UNA SLOVENA ALLA CAMERA DEI DEPUTATI**QUELLO CHE ATTENDIAMO DAL NUOVO PARLAMENTO ITALIANO**

L'elettorato italiano si è dato, con il voto del 28 e 29 u.s., il nuovo Parlamento nel quale — e lo sottolineamo con particolare soddisfazione — per la prima volta, dopo la seconda guerra mondiale, ne è entrato a far parte un rappresentante sloveno: si tratta di Maria Bernetić di Trieste, candidata nella lista del P.C.I., che ha totalizzato 4.463 voti di preferenza.

La sorpresa più grossa è venuta da parte comunista. Il P.C.I. infatti ha notevolmente aumentato il numero dei suffragi — oltre un milione — tanto da passare alla Camera da 140 a 166 seggi ed al Senato da 60 a 85 seggi.

Come notevole è risultato l'aumento dei voti comunisti, altrettanto notevole è risultato il calo dei voti della D.C. La flessione democristiana ha precisamente registrato la cifra di 757.000 voti in meno sui risultati delle consultazioni politiche del 1958 passando in conseguenza da 273 a 260 deputati (tredici in meno); e se si considera che nelle recenti elezioni gli elettori erano aumentati di quasi tre milioni, il calo deve ritenersi ancora più pesante. Va aggiunto, inoltre, che al Senato la D.C. (tener conto che il numero dei seggi al Senato è stato portato da 246 a 315 e quello della Camera da 595 a 630) ha perduto la maggioranza assoluta. In quanto al P.S.I. esso ha sostanzialmente mantenuto le proprie posizioni alla Camera (87 seggi) mentre al Senato è passato da 35 a 44.

Vagliando le cifre esposte non si può non rilevare che dopo il 1946 il P.C.I. e il P.S.I. hanno congiuntamente totalizzato — e ciò accade per la prima volta — più voti che non la democrazia cristiana che è stata superata di oltre 300 mila voti.

Il fatto, poi, che l'elettorato italiano

si sia decisamente spostato verso sinistra, è senz'altro dovuto a varie ragioni e innanzitutto per non avere il Governo di « centro sinistra » mantenuto fede ai propri impegni programmatici (attuazione delle regioni in primo luogo) e la cui assicurata realizzazione aveva ottenuto l'aiuto esterno del P.S.I.

Pertanto anche i voti dati in più al P.C.I. vanno valutati in vario modo, e non unicamente per la campagna fatta al centro sinistra; campagna del resto condotta non perché ne fosse in parte contrario ma perché molti importanti punti del suo programma non sono stati realizzati come promesso; e con ciò palesando chiaramente l'intenzione di non forzare troppo i tempi per non dispiacere ai conservatori, agli agrari, agli indu-

striali, ai ricchi ed ai grossi monopoli.

Ad ogni modo a questo punto non possiamo che ripetere a gran voce ciò che abbiamo scritto alla vigilia delle consultazioni, e cioè che i nuovi eletti di parte veramente democratica non perdano di vista la nostra Slavia e la sua lavoriosa e leale Comunità, tutelandone i diritti etnici e linguistici — come del resto stabilisce la Costituzione della Repubblica e lo conferma lo stesso Statuto Speciale della Regione Friuli-Venezia Giulia — e far in modo di non farle mancare i necessari aiuti affinché essa possa finalmente dare inizio alla propria rinascita economica, senza la quale i disagi non potrebbero che aumentare e rendere pressoché impossibile la vita delle nostre popolazioni.

Ciò era, ed è, secondo noi, possibilissimo — e comprendendo un po' le cose ed i meccanismi tecnici elettorali vi è davvero la possibilità di rimediare nelle prossime elezioni (probabilmente entro un anno) per il Consiglio Regionale del Friuli-Venezia Giulia — sempreché si voglia — e bisogna assolutamente volerlo al fine di mutar radicalmente volto alla Slavia Friulana ed alla Val Resia immissa in sommo grado e trascurata oltre ogni dire — creare la necessaria unità d'azione, e di propositi anche, tra tutti i cittadini di parlata slovena.

Se, per esempio, tutti coloro che hanno familiare, oltre la cultura, il folclore e le usanze tradizionali, la parla slovena avessero seguito l'esempio dei valdostani e dei triestini, anch'essi, votando unitariamente per un candidato locale, avrebbero potuto vantarsi ed essere orgogliosi di avere oggi un proprio rappresentante, meglio un proprio figlio, alla Camera dei Deputati, e quindi un più diretto e valido sostenitore della causa comune ed un più consapevole difensore di tutti i diritti della Comunità slovena; e ciò nel pieno rispetto delle Leggi Costituzionali e in piena osservanza dell'articolo 3 dello Statuto Regionale.

Ebbene, noi ci auguriamo che questa auspicata ed estremamente necessaria unità divenga presto un fatto compiuto e che in conseguenza la voce delle nostre popolazioni venga fatta udire efficacemente sia nelle aule parlamentari che al prossimo Consiglio Regionale; e ancor più ci auguriamo che una buona volta le nostre

OTTO IN PARLAMENTO
i rappresentanti delle minoranze linguistiche

**Una slovena
due francesi e
cinque tedeschi**

Tra i proclamati eletti al Parlamento risultano ben otto rappresentanti di minoranze linguistiche, e precisamente:

Un deputato di lingua slovena:
MARIA BERNETIĆ di Trieste, inclusa nella lista del P.C.I. ed eletta nella circoscrizione di Trieste;

Un deputato e un senatore di lingua francese: rispettivamente **RENATO CHABOD** e **CORRADO GEX** entrambi della Val d'Aosta, ed eletti nella lista dello schieramento autonomista (Unione Valdostane, P.S.I., P.C.I. e P.S.D.I.).

Tre deputati e due senatori di lingua tedesca: rispettivamente **HANS DIETL**, **KARL MITTERDORFER**, **KARL VAJA**, **LUIS SAND** e **HANS SAXL** tutti della provincia di Bolzano ed ivi eletti nelle liste del SVP (Sudtiroler Volkspartei - Partito Popolare Sudtirolese).

Tipana

Chiesta l'esenzione dal pagamento delle tasse per Montemaggiore, Platischis e Prossenico

In considerazione dei danni sofferti dalle popolazioni di Montemaggiore, Platischis e Prossenico, dovuti ai disagi provocati dal durissimo e lungo inverno e che per tre mesi ha tenuto isolate dette località, il consigliere Tedoldi ha ritenuto opportuno nonché suo stretto dovere interessarsi al caso al fine di esonerare le provate popolazioni delle tre frazioni dal pagamento delle tasse comunali per il corrente anno.

All'uopo il consigliere Tedoldi, sempre sensibile ai bisogni e alle necessità di tutti gli amministrati del Comune, ha inoltrato alla Giunta comunale la seguente interpellanza che è stata, per conoscenza, rimessa anche alla Prefettura di Udine ed all'Amministrazione Provinciale:

« Il sottoscritto, Consigliere comunale preoccupato del grave stato di disagio in cui si sono venuate a trovare le popolazioni delle frazioni montane di Montemaggiore, Platischis e Prossenico in seguito all'ultimo tremendo inverno che provocò il loro isolamento per un intero trimestre; dopo un accurato sopralluogo nelle località rimaste isolate ed i conseguenti contatti con le famiglie delle località nominate;

in considerazione che le conseguenze del lungo ed eccezionale gelido inverno hanno recato notevole danno materiale a tutte le famiglie;

chiede all'onorevole Giunta Comunale di considerare con senso di umanità e spirito di solidarietà la situazione in cui le popolazioni delle frazioni di Montemaggiore, Platischis e Prossenico si sono venuute a trovare ed accordare ad esse, almeno per l'anno tributario in corso, l'esenzione dal pagamento di tutte le tasse comunali ».

SENATORI ELETTI NEL COLLEGIO DI TOLMEZZO

Diamo qui una breve biografia di due candidati eletti senatori nel Collegio di Tolmezzo dove hanno votato gli elettori di parlata slovena della Val Cornappo, del Tarcentino, della Val Torre, della Val Resia, del Canal del Ferro e della Val Canale:

ERCOLE BONACINA

Ercole Bonacina fa parte della grande famiglia dei ferrovieri italiani. Nato a Avezzano (Aquila) 43 anni fa da genitori lombardi, egli prese presto la strada del padre: entrò cioè nell'amministrazione dello Stato dove prese subito a farsi ben volere ed a distinguersi. Di viva intelligenza e studioso di problemi economici e sociali ebbe presto incarichi di alta responsabilità. Tra l'altro egli rappresentò il personale nel Consiglio d'amministrazione delle Ferrovie dello Stato e rappresenta tutt'ora il Sindacato Ferrovieri Italiani nella C.G.I.L. Inoltre fa parte della Commissione Economica e di quella degli Enti locali della Direzione del suo Partito che rappresenta con autorevolezza nel Comitato Esecutivo dell'Associazione Nazionale dei Comuni Italiani. È Direttore della rivista « Il Comune Democratico » e com-

mentatore dell'Avanti e in questo ramo è pure noto a tutti gli italiani per le sue apparizioni alla Radio e sugli schermi della televisione italiana.

Ercole Bonacina, che è anche stimato dirigente della Federazione Friulana del Partito Socialista Italiano e fa parte della Segreteria Nazionale del Sindacato Ferrovieri Italiani ha dimorato per molti anni a Gorizia e in conseguenza, da acuto osservatore quale egli è, conosce assai bene la nostra gente, le sue aspirazioni e la nostra situazione economica. In particolare si è interessato del problema della minoranza linguistica della Regione ed in ispecie della Comunità linguistica slovena della provincia di Udine — la più dimenticata, trascurata e misconosciuta nei suoi diritti — che egli è d'avviso che bisogna aiutare con ogni mezzo e proteggere in ogni circostanza. E qui ci piace ricordare una sua espressione in proposito:

« Ritengo sia mio stretto dovere dedicarmi anche alle sorti di questa forte e laboriosa Comunità la cui lealtà è fuori discussione. Essa, più che tutto, per il momento necessita di trarre il massimo vantaggio dalle acque della Val Torre, della Val Resia e della Val Canale. Dette acque, specie se si tiene conto della nazionalizzazione in corso dell'energia elettrica, dovrebbero, per prime, costituire elemento di sicurezza e rapida rinascita economica potendo le acque, con le loro centrali, favorire la creazione di certe industrie, eliminando in tal modo il preoccupante esodo delle braccia più valide e la miseria che intristisce e umilia la popolazione ».

ATTILIO ZANNIER

Attilio Zannier, libero professionista a Spilimbergo, nacque a Clauzetto nel 1921. Laureato a pieni voti in Ingegneria a Genova. Ufficiale d'artiglieria, dopo l'8 settembre 1943 prese parte attiva alla lotta partigiana diventando comandante di una brigata osovana, la quarta, operante nella Val Tramontina. Passò poi in Liguria nelle formazioni di « Giustizia e Libertà » ed entrò nel Partito d'Azione svolgendo intensa opera politica.

Lo Zannier nel 1950 si iscrisse al Partito Socialdemocratico Italiano nella lista del quale tre anni fa venne eletto Consigliere provinciale per il Collegio di Spilimbergo. È segretario politico provinciale del suo Partito e copre importanti cariche in vari organismi tecnici, culturali e sportivi.

Attilio Zannier gode larghe simpatie ovunque per il suo tratto gentile e per il suo largo cuore verso la vera gente. Egli si interessa con vera passione di apostoli di tutti i problemi intesi a far sì che la situazione del mondo del lavoro migliori. Soprattutto è un innamorato della propria terra, e ogni suo pensiero è rivolto ad essa; e non gli sfuggono neppure i problemi che assillano e preoccupano la nostra minoranza linguistica.

RISULTATI ELETTORALI PER LA CAMERA NEL FRIULI

PARTITI	Anno 1963			Anno 1958			VARIAZIONI % Seggi
	Voti	%	Seggi	Voti	%	Seggi	
DEMOCRISTIANO	229.359	45,10	4	239.635	51,30	4	- 4,20
SOCIALISTA	82.292	16,90	2	78.269	16,81	2	+ 0,90
COMUNISTA	72.607	14,91	1	58.085	12,41	1	+ 2,50
SOCIALDEMOCRATICO	52.435	10,97	1	40.490	8,61	1	+ 2,36
LIBERALE	21.704	4,46	1	11.919	2,54	-	+ 1,92 + 1
NEOFASCISTA	19.753	4,06	-	21.645	4,60	1	- 0,54 - 1
MONARCHICO	5.091	1,05	-	11.715	2,51	-	- 1,46
REPUBBLICANO	2.672	0,55	-	3.255	0,69	-	- 0,14
TOTALI	486.913	100	9	465.013	100	9	

I RISULTATI ELETTORALI PER LA CAMERA DEI DEPUTATI NEI COMUNI DEL FRIULI ABITATI DA POPOLAZIONE DI PARLATA SLOVENA

PARTITO	Anno 1963			Anno 1958			VARIAZIONI
	Voti	%	Seggi	Voti	%	Seggi	
DEMOCRISTIANO	16.044			17.325			- 1.281
SOCIALISTA	3.989			3.841			+ 148
SOCIALDEMOCRATICO	3.680			2.888			+ 792
COMUNISTA	3.061			2.471			+ 590
NEOFASCISTA (MSI)	1.237			1.588			- 351
LIBERALE	901			561			+ 300
MONARCHICO	312			742			- 430
REPUBBLICANO	309			461			- 152
TOTALI	29.513			29.877			

Risultati a parte, riteniamo doveroso alcune considerazioni senza peraltro tener conto della bassa percentuale di votanti — circa il sessanta per cento, ed in alcuni casi anche meno — registrata nella maggior parte delle sezioni situate nelle località abitate da popolazione di lingua slovena.

Le considerazioni vertono su un punto per noi di estrema importanza, e precisamente sul fatto di non essere riuscita la popolazione di lingua slovena della provincia di Udine, con i suoi trentamila e più voti a disposizione, a proporre ed a vedere in conseguenza eletto alla Camera un proprio genuino candidato.

terre e le nostre umiliate ed avviliti popolazioni abbiano alfine il conforto e gli aiuti necessari per risollevarsi dalle misere condizioni di vita in cui tuttora versano e che non fanno certo onore alle autorità in genere ed alle classi dirigenti preoccupate soltanto del proprio portafoglio e più che mai decise a sfruttare la povera gente ed a vivere alle sue spalle senza ombra alcuna di rimorso e in barba a quei principi umanitari che ovunque ormai dovrebbero costituire il patrimonio morale e sociale di tutti i popoli civili della terra.